

Protokoll fört vid enskild föredragning

Social- och miljöavdelningen
Hälso- och sjukvårdsbyrån, S3

Beslutande
Minister
Arsim Zekaj

Föredragande
Byråchef
Ylva Lindström

Justerat
Omedelbart

Nr 17

Psykiogeriatriska klienter på Åland, skrivelse.

ÅLR 2025/235

35 S3

Samtliga äldreomsorgsledare på Åland har 13.1.2025 inkommit med en gemensam skrivelse till landskapsregeringen där man vill lyfta frågan gällande psykiogeriatriska klienter på Åland med tanke på att en ny hälso- och sjukvårdsstrategi är under arbete.

Beslut

Landskapsregeringen beslöt anteckna skrivelsen till kännedom.

Landskapsregeringen initierade och bedrev under tiden 1.2.2017 - 30.4.2019 ett projekt kring äldres psykiska ohälsa. Projektet knöts till relevant forskning genom samarbete med Högskolan på Åland, i syfte att säkerställa evidensbaserade resultat. Slutrapporten för projektet Äldres psykiska ohälsa färdigställdes i april 2019 och innehåller en sammanfattning och en mängd olika rekommendationer till åtgärder för att stärka äldres psykiska hälsa.

I rapporten konstateras bl.a. att det är känt att vård av personer med demenssjukdom och svår psykisk ohälsa kräver specialutbildad personal och anpassade lokaler vilket kommunerna uppmanades att tänka på i framtida planering för att möta upp alla typer av äldreomsorg. Under år 2024 gjordes en uppföljning av landskapsregeringens socialvårdsbyrå och hälso- och sjukvårdsbyrå av hur de i slutrapporten nämnda rekommendationerna/åtgärdsförslagen har förverkligats.

Landskapsregeringen konstaterar i uppföljningen att mycket arbete görs inom området äldres psykiska hälsa men mycket arbete återstår eller kunde förbättras. Ansvariga aktörer inom de operativa verksamheterna som avses i uppföljningen vill säga främst Ålands hälso- och sjukvård, Kommunernas socialtjänst samt kommunerna uppmärksammas om de rekommendationer som finns gällande psykisk hälsa och om de behov av utveckling som lyfts i uppföljningen.

Landskapsregeringen påminner även om den gällande lagstiftningen såsom krav i enlighet med Äldrelag (2020:9) för Åland gällande samarbete mellan de kommunala myndigheterna och ÅHS för att ordna socialvårds- samt hälso- och sjukvårdstjänsterna. Enligt 4 § (Ansvar för genomförandet) i äldrelagen ska kommunerna och Ålands hälso- och sjukvård stöda den äldre befolkningens välbefinnande, hälsa, funktionsförmåga och förmåga att klara sig på egen hand. Tillräckliga resurser ska reserveras för att tillhandahålla och för att utveckla tjänsterna och servicen för den äldre befolkningen.

Enligt äldrelagens 5 § (Samarbete) ska de kommunala myndigheterna och Ålands hälso- och sjukvård samarbeta för att ordna socialvårds- samt hälso- och sjukvårdstjänsterna för de äldre så ändamålsenligt som möjligt. Samarbetet regleras i det samverkansavtal som ingås med stöd av 69 § i landskapslagen (2020:12) om socialvård och 19a § i landskapslagen (2011:114) om hälso- och sjukvård.

Landskapsregeringen konstaterar vidare att en hälso- och sjukvårdsstrategi för Åland 2025 - 2040 är under arbete som ska tjäna som ett ramverk för framtida planering av hälso- och sjukvården på Åland i vilken även kommer att innefatta analyser av möjliga ändrade vårdstrukturer och organisation.
